

Uit het dagboek van een predikant

geschreven in de week van
maandag 10 tot en met zondag 16 januari 1994

Leeuwarden, ds. J.K.C. Kronenberg

Om u een indruk te geven van mijn werk heb ik - op verzoek van de kerkeraad - een week lang een gedetailleerd dagboek bijgehouden. U kunt als het ware een weekje over mijn schouder meekijken en meeluisteren.

Persoonlijke en familiale zaken heb ik bewust buiten dit dagboek gelaten.

Ik kies voor een dagboek te beginnen met de maandag, omdat in een week veel voorbereid moet worden voor de komende zondag.

ds. J.K.C. Kronenberg

Maandag 10 januari 1994

7.00-8.30 uur

Het is maandagmorgen, zeven uur. Onbarmhartig klinkt de wekker: Het is tijd om op te staan. Naar beneden, brood klaarmaken voor de kinderen (doen we om beurten), thee zetten, aankleden en om acht uur aan het ontbijt. Ik maak alvast wat aantekeningen voor de kopij van het Kerkblad. Om half negen kijk ik even naar het Journaal - minister Dales is vannacht plotseling overleden en in Brussel is president Clinton te gast bij de NATO. Een nieuwe werkdag en een nieuwe werkweek is begonnen.

8.30-10.00 uur

* Voor mij begint die nieuwe week stevast met het maken van een lijstje wat deze week zoal moet gebeuren en wie ik deze week denk te gaan bezoeken. Ook de agenda wordt daarom bijgewerkt.

* Gisteren kreeg ik de maandelijkse wijzigingen van onze gemeente op een computerschijf. Kan ik mooi een uitdraai maken van hen die dit jaar 70-plus zullen worden. Ook voor de aardigheid maak ik een uitdraai van de huwelijksjubilea - zover als die gegevens bij de scriba bekend zijn. De komende 70-plussers krijgen een plaatsje in de agenda en ook de jubilea worden netjes genoteerd.

* De preken die ik gisteren in Leeuwarden en Broeksterwoude gehouden heb worden genoteerd en vervolgens opgeborgen.

☞ Inmiddels is het negen uur geworden en de hoogste tijd voor een eerste telefoontje. Ik wil graag iemand bedanken voor een presentje dat ik gisteren mocht ontvangen: Fijn en hartelijk bedankt.

* Ook nog even een kaartje sturen naar een echtpaar uit mijn vorige gemeente dat vorige week 60-jaar was getrouwd (las ik in het Kerkblad).

* Vanavond is het - zoals elke maandag gebruikelijk - weer wijktoam. De bezoeken van de afgelopen tijd worden op een bezoekenbriefje genoteerd.

* Ik noemde al het Kerkblad. Op maandag wordt van mij verwacht dat ik de kopij schrijf voor het Kerkblad voor het Noorden dat op de komende vrijdag zal verschijnen. Later op de dag zal ik die kopij afronden omdat je toch vaak wel iets vergeten bent. Per computer, modem en telefoonlijn komt mijn kopij binnen twee minuten terecht in de computer van het Friesch Dagblad.

☞ Ik heb tot tien uur de tijd. Maar het schrijven van de kopij wordt onderbroken door een telefoontje van één van onze diakenen. Het gesprek gaat over een gemeentelid dat hulp nodig heeft. Iets voor PPP? Ik zal binnenkort maar weer eens een bezoekje brengen.

☞ Op de valreep nog een ander telefoontje van een gemeentelid dat

belangstellend informeert naar de gezondheid van een ander gemeentelid. Ik beloof voor haar tē informeren bij één van haar kinderen en haar terug te bellen (de kinderen hebben namelijk een geheim telefoonnummer).

10.00-11.30 uur

☉ Om tien uur is het tijd om samen op verjaarsvisite te gaan op het Groningerplein. We hebben hiervoor tot kwart over elf de tijd want tegen half twaalf komt onze Daniël weer uit school. De koffie met gebak smaakt uitstekend. We hebben weer even tijd om bij te praten. Maar eigenlijk zouden we vaker tijd voor elkaar moeten hebben ...

11.30-12.15 uur

☿ Om half twaalf informeer ik hoe het gaat met ons gemeentelid. Ze kan nog wel drie maanden in het verpleegtehuis moeten blijven. Er wordt gezocht naar een plaats voor haar in een verzorgingshuis. Ik merk dat zoonlief zelf goed in de problemen zit en spreek met hem af om hem woensdagmiddag op te zoeken.

☿ Ik bel vervolgens met het informerende gemeentelid en breng haar op de hoogte. Een bezoekje bij haar? Ik heb geen vervoer, dominee. Misschien kan ik wat regelen?

☿ Nog maar net heb ik de hoorn van het toestel neergelegd of iemand belt uit een andere plaats. Ik ken hem vanuit de Classis. Hij lucht zijn hart en vraagt naar welke mogelijkheden er voor zijn gezin zijn om zich bij onze gemeente te voegen. Het wordt een pastoraal gesprek dat ruim twintig minuten duurt. Omdat hij woont in het werkgebied van ds. Hoogendoorn spreek ik af dat ik mijn collega op de hoogte breng van dit telefoontje.

12.15-13.00 uur

* Kwart over twaalf. Pauze. Eten.

13.00-17.30 uur

* Omdat ik vanmiddag toch even langs de garage moet - vorige week stond ik drie keer stil langs de weg - breng ik onze Daniël met de auto naar school. In de garage wordt ik direct geholpen - service van de zaak - en na een kwartiertje, waarin accu's verwisseld werden ben ik alweer op weg voor een kort bezoekje bij een gemeentelid in de binnenstad.

☉ Er was voor één van de kinderen nog een tasje met inhoud van het kerstfeest blijven staan. Het leek mij goed om het zelf even te bezorgen en van de gelegenheid gebruikt te maken om weer bij te praten.

☉ Het volgende bezoek is buiten de stad. Met de moeder van het gezin praat ik bij over de thuissituatie, over de moeite en het verdriet

rond het ziek-zijn van hun zoon. Ik heb vandaag ook de tijd voor een uitgebreid gesprek. We spreken af dat ik contact zal opnemen met de geestelijke verzorger van het verpleeghuis.

☉ Om half vier stap ik weer in de auto om een volgend adres te bezoeken. Reistijd: 15 minuten. Gesprek: een uur. De broeder en zuster zijn blij en dankbaar dat de open hartoperatie in Groningen zo goed mocht verlopen.

☞ Om vijf voor vijf ben ik weer thuis. Een kwartier om de krant vluchtig door te lezen. Ik bel br. Bultje om voor mijzelf en een gemeente-lid cassette-bandjes met een preek te bestellen.

☞ Het laatste kwartier gebruik ik om de kopij voor het Kerkblad af te ronden en per telefoon te versturen - zie boven.

17.30-18.45 uur

* Tussen half zes en half zeven zitten we als gezin rond de tafel en wordt de afwas gedaan. Er is even tijd om bij de kinderen te informeren naar hun schooldag.

☞ Tijdens het eten gaat de telefoon: Een afmelding voor de vergadering van PPP. Omdat ik weet dat er nog twee leden niet kunnen komen vanavond bel ik de twee overgebleven leden maar af. Over veertien dagen hopen we elkaar toch weer te ontmoeten.

18.45-22.30 uur

* Om kwart voor zeven moet ik me klaar maken om naar de kerk te gaan. Om zeven uur begint het Wijkteam. De bezoeken van de afgelopen periode worden verslagen en afspraken voor de komende maand vastgelegd. Met twee wijkouderlingen praat ik na afloop nog wat na over de komende verkiezing van ambtsdragers. Omdat er vanavond geen vergadering van de werkgroep PPP (Pastoraat en Psychische Problematiek) zal zijn kan ik om acht uur naar huis.

* Na een vluchtig kopje thee gebruik ik de rest van de avond om alvast iets van voorbereiding te doen voor de ochtendcatechese van a.s. woensdag en om de bladzijden van dit verslag aan het papier toe te vertrouwen. Het is gen half elf als ik het licht in de studeerkamer uitdoe.

Dinsdag 11 januari 1994

8.15-12.15 uur

* Dinsdag is voor mij de catechisatie-dag. De catechisaties beginnen vanmiddag om half 5 en duren tot kwart over 10. Met vier groepen catechisanten en een groep belijdenis-catechisanten mag ik deze dag bezig zijn met de dingen van de Bijbel en van Gods Koninkrijk.

Bijna de hele ochtend heb ik nodig om de ochtendcatechese van woensdag voor te bereiden. We behandelen dit seizoen de Bergrede (Mattheüs 5-7). Morgen moet ik Mattheüs 6: 1-18 bespreken. Als voorbereiding hierop lees ik een aantal commentaren door en nog wat andere lectuur die hierover geschreven is. Het nodige type-werk volgt. Ik wil graag dat de dingen er verzorgd uitzien. Aan het einde van de ochtend rollen vier pagina's A-4 uit de printer die ik morgen met de ochtendcatechisanten hoop te bespreken.

Ik beschouw zo'n ochtend ook wat als een studieochtend. Het voorwerk voor de ochtendcatechese kan ik later nog eens gebruiken voor een serie preken over actualiteit van de Bergrede.

☒ Voordat we gaan eten heb ik nog even tijd om te bellen met de secretaris van de Werkgroep Kerken en Lokale Omroep. Ik verzoek hem een voor volgende week geplande vergadering een week uit te stellen.

☒ Ook maak ik telefonisch twee afspraken met gemeenteleden om daar morgen en overmorgen op bezoek te gaan.

12.15-13.00 uur

* Etenspauze.

13.00-15.00 uur

* Het begin van de middag gebruik ik om de andere catechisaties voor te bereiden.

* Voordat ik om drie uur naar de kerk rijdt besteed ik nog een halfuur aan de voorbereiding van de preken van zondag.

15.15-16.15 uur

* Ik heb nogal wat kopieerwerk te doen. Met name voor de belijdeniscatechisanten wil ik een aantal bladzijden kopiëren over de persoon en het werk van de Heilige Geest. Omdat de kopieermachine nogal wat tijd nodig heeft maak ik tevens gebruik van de copy-printer om het werk voor de ochtendcatechese te vermenigvuldigen en te perforeren.

16.30-18.00 uur

* Met de eerste groep catechisanten (13-14 jaar) bespreek ik dit

seizoen Het Onze Vader. Vandaag de laatste bede: 'Leid ons niet in verzoeking. Een rumoerige groep die nogal wat aandacht vraagt.

* Met tweede groep (15-16 jaar) denken we vandaag na over het thema: Jij - en je school. Conclusie van de catechisanten: 'Het godsdienstonderwijs bij ons op school heeft nauwelijks enige inhoud.' 'Een verveeluur.' 'Er is zelfs een godsdienstleraar die je het geloof probeert af te praten.' 'Het stiltecentrum op het Comenius heeft voor ons geen enkele zinvolle functie.' We zullen volgende week verder praten over school en opvoeding met of zonder C.

18.00-19.00 uur

* Tussen de catechisaties door 'vlieg' ik naar huis voor een warme hap.

☩ Voordat ik weer terugrijd naar de kerk wordt ik gebeld door iemand buiten onze gemeente. Hij heeft psychische problemen en heeft gehoord van onze werkgroep PPP. Anderhalve week geleden heeft hij mij hierover al gebeld. Hij vertelt dat hij ivm ziekte buiten de stad verblijft. We spreken af dat hij mij terugbelt als hij weer in Leeuwarden is om een afspraak te maken.

☩☩ Ik heb nog even tijd om twee gemeenteleden te bellen voor een afspraak om hen van de week te bezoeken.

19.00-20.30 uur

* Met de derde groep catechisanten (17-18 jaar) hebben we het vandaag over: De dood - vriend of vijand. Een fijn gesprek met een heleboel vragen waar we samen ook niet uitkomen. Want wat gebeurt er eigenlijk met je als je sterft? Wat moet je je voorstellen bij de hemel? Hoe zal het zijn bij de wederkomst van Christus?

* Om kwart voor acht blijkt voor de volgende groep slecht één catechisant present te zijn. De groep uit Oenkerk/Giekerk heeft zich keurig afgemeld. Jammer, maar volgende week misschien meer belangstelling?

Ik gebruik de vrijgekomen tijd maar om 'in de wandelgang' met onze kosteres Fennie, ds. Hoogendoorn en enkele anderen wat bij te praten. Ook kan ik nog wat kopieerwerk afmaken.

20.45-22.30 uur

* Na een kop thee of koffie begint de belijdeniscatechese. De groep belijdeniscatechisanten telt dit seizoen veertien jongeren. Niet iedereen kan om werk (ploegendienst) of studie elke week aanwezig zijn. De motivatie om elke week te komen is erg hoog. Een leergierige groep. We hebben goede en persoonlijke gesprekken. Eén van de groep sluit om kwart over tien de avond af met het voorlezen van een gedicht. Tegen half elf kom ik moe, maar voldaan weer thuis.

woensdag 12 januari 1994.

8.30-9.15 uur

* Vanmorgen lees ik eerst de krant van gisteren. Om kwart voor negen neem ik nog even de vier A-4'tjes van de ochtendcatechese door. Dan rijdt ik naar de kerk.

9.30-11.00 uur

* Om de veertien dagen ochtendcatechese. Ongeveer dertig zusters en broeders zijn vanmorgen present. We hebben het vanmorgen over Mattheüs 6: 1-18. Dit gedeelte gaat over het doen van gerechtigheid: geven, bidden en vasten. Wat zijn ten diepste onze motieven: eigen eer of Gods eer? Een geanimeerd gesprek. We leren weer heel wat van elkaar.

De vorige keer werd gevraagd om iets te zeggen over God en het lijden. Voor de liefhebbers heb ik over dit onderwerp fotokopieën van een catechisatieles meegebracht.

11.00-12.15 uur

☉ Om elf uur heb ik een verjaarsbezoek afgesproken. Een fijn gesprek over wat onze gemeente voor mensen kan betekenen. Ik vraag of de nog vitale broeder iets voelt voor deelname in het bejaardenpastoraat.

12.15-13.15

* Middagpauze.

13.15-14.00 uur

* Volgende week maandag moet ik weer naar Hilversum voor een vergadering van Zendingsdeputaten. Vandaag was er bij de post weer een dikke envelop met stukken voor deze vergadering. Ik gebruik de tijd tot twee uur om deze stukken door te lezen. Bij de stukken een periodie werkverslag van ds. Wessels in Botswana. Je komt onder de indruk wat er door onze werkers op de Zendingsterreinen onder Gods leiding mag gebeuren.

Dit doet mij eraan herinneren dat er nog een uitnodiging moet komen voor de komende Zendingszondag van 23 januari a.s..

14.00-16.15 uur

☉ Twee bezoeken. Het eerste bezoek is bij de zoon van het gemeentelid waar maandag naar werd geïnformeerd. We praten over het verdriet dat er nog steeds is na het overlijden van zijn vader (bijna twee jaar geleden). Over zijn moeder in het verpleeghuis. Vrienden heeft hij niet. Ook geen werk. Hij is al meer dan tien jaar afgekeurd. Graag zou hij wat willen doen voor de kerk. Helpen bij de rommelmarkt of Mu-

zikale Kerktelefoon? Ik zal voor hem hierover contact opnemen.

⊗ Het tweede bezoek is bij een gezin buiten Leeuwarden. Onze broeder heeft na bijna veertig jaar trouwe dienst anderhalve week geleden zijn ontslag gekregen. Met het hele gezin om de tafel praten we hierover en bidden we tot onze God.

16.15-18.15 uur

* Eén per keer maand mag ik aan een groepje van vier in Grou catechisatie geven. We zijn dan te gast bij fam. Heidema. Vandaag sluiten we het deeltje over de Tien geboden af en maken we een begin met een aantal lessen over dwaalleer en sekten.

* Met een vaart van 120 km/uur snel ik om half zes terug naar de kerk. Ik heb nog een paar dingen te kopiëren.

☞ Vanuit de kerk bel ik een gemeentelid terug die mij geprobeerd heeft gisteren te bereiken. Omdat er opnieuw een vergadering is uitgevallen heb ik de gelegenheid om vanavond nog op bezoek te gaan.

* Om zes uur rijdt ik met één van onze dochters - ze heeft zojuist catechisatie gehad - terug naar huis.

18.15-19.00 uur

* Etenspauze.

19.00-21.00 uur

☞ Bezoeken afspreken.

* Voorbereiding voor de preken van zondag.

⊗ Om 20.00 uur: Bezoek bij een jong gezin uit de gemeente. Hij heeft gisteren te horen gekregen per 1 maart geen verlenging van zijn jaarcontract te krijgen. Teleurstelling. Geheel onverwacht. Hoe nu verder?

Vandaag dus drie gesprekken over geen werk. We zouden als gemeente misschien iets van vrijwilligerswerk moeten opzetten. Wie heeft een goed idee?

21.00-21.30 uur

* Wanneer ik weer thuis ben werk ik mijn agenda bij en maak ik mijn aantekeningen voor dit dagboek. Om half tien heb ik gewoon geen zin meer. Het is genoeg geweest voor vandaag.

Donderdag 13 januari 1994

8.30-12.15 uur

* Deze ochtend gebruik ik om de aantekeningen van mijn dagboek uit te werken en om de liturgieën in het klad klaar te maken voor de diensten van a.s. zondag.

Zouden de mensen het aanvoelen wanneer ik thuis ben? Het 'regent' telefoontjes vanmorgen.

☒ Een gemeentelid belt om te vertellen dat zij kaarten en postzegels heeft voor de Zending. Die kan ik volgende week maandag meenemen naar Hilversum.

☒ Iemand van de Greijdanus-MAVO belt voor het telefoonnummer van het Kerkblad voor het Noorden.

☒ Onze kosteres belt over gebruik van een zaal voor een op te richten koperensemble van gemeenteleden.

☒ Ik bel een gemeentelid die ik nog voor iets moest bedanken.

☒ De zoon van het gemeentelid van maandag belt me nog even op om te vertellen hoe het met zijn moeder gaat. Ze heeft de griep.

☒ Een mevrouw uit Hilversum. Of er mensen uit onze gemeente bereid zijn om te collecteren voor de Kinderhulpcollecte (oude Sakor). 55% Van deze collecte is bestemd voor ons eigen kindertehuis De Stuw in Utrecht. Ik beloof om mij heen te zien.

12.15-13.45 uur

* Middagpauze

13.45-17.30 uur

* Voorbereiding preken zondag.

☉ Verjaarsbezoek bij een broeder en zuster.

☉ Bezoek aan de kapsalon. Mijn haar moet nodig weer in model geknipt worden. Er is slechts één wachtende voor mij.

17.30-19.00 uur

* Etenspauze etc.

☒ Gebeld met collega Hoogendoorn over mededelingen voor het liturgieblad.

☒ Vanmiddag heeft mijn vrouw het liturgieblad getypt. In 28 sec. l verstuur ik het liturgieblad per telefoon naar de kerk. Een halve minuut later ligt het geprint om vermenigvuldigd te worden.

19.00-22.15 uur

* De rustige avond gebruik ik om de preek van zondagmorgen te schrijven: Jezus, het Brood uit de hemel!

Vrijdag 14 januari 1994

9.30 - 12.00 uur

- * Maken van uitnodiging voor de Zendingszondag op 23 januari a.s..
- ✚ Gebeld met de penningmeester van de Zendingscie. over het uitdelen van de uitnodigingen voor de Zendingszondag.
- * Bijwerken en uitwerken van dit dagboek.
- * Herschrijven van een preek voor zondagmiddag: Jezus, de ware Wijnstok!
- ✚ Gebeld door een gemeentelid die vertelt dat hij uit het ziekenhuis weer mocht thuiskomen. We zullen daar zondag als gemeente samen voor danken.
- ✚ Gebeld met ons Zendingshuis in Hilversum i.v.m. volgende week zondag. Prijsjes kijkdoos- en kleurplaatwedstrijd? Anzichtigkaarten en postzegels. Liturgieën graag a.s. donderdag doorbellen.

12.00-13.00 uur

- * Middagpauze

13.00-17.30 uur

De middag is geheel gevuld met bezoeken. Omdat er geen zieken meer in het ziekenhuis verblijven kan ik vanmiddag weer eens een 'rondje' St. Antoon en Nieuwe Hoek doen. Ik parkeer mijn auto achter Winiaherne en stap op de fiets van onze overleden br. Gelderblom. Die fiets staat mij sinds de zomer voor bezoeken in de binnenstad en in Huizum ter beschikking.

☉ Op weg naar het St. Antoon stap ik af bij de waterbedden winkel van een broeder diaken. We praten even bij over diakonale zaken en ik vraag of er voor een gemeentelid zonder werk iets de doen valt bij de Muzikale Kerktelefoon (zie gesprek woensdagmiddag). Broeder diaken zal contact met hem opnemen.

☉ Eerste bezoek in St. Antoon bij een zuster der gemeente en haar schoonzuster. Ik bezorg haar een nieuwe Bijbel.

☉ Tweede bezoek. We praten onder vier ogen bij. Onze broeder is in de biljartzaal. Bij vertrek mag ik - sinds jaren - weer even de biljartkeu hanteren. Ze hebben het in het St. Antoon prima voor de bewoners geregeld.

☉ Op de fiets naar Het Nieuwe Hoek. Op bezoek bij een broeder der gemeente. Kerktelefoon werkt weer prima.

☉ Op zoek naar een gemeentelid. Ze blijkt bij haar 'vriendin' te zitten. We praten weer even bij over hen beiden en over haar dochter die in het PZ te Franeker woont.

☉ Een laatste bezoek in Het Nieuwe Hoek bij een gemeentelid. Ze voelt zich hier prima thuis.

☉ Op de terugweg wip ik nog even binnen bij onze voorzitter van de

commissie van advies in zijn kantoor en we bespreken wat zaken rond kollekten en financiën van de kerk.

Na half zes sluit ik het ijzeren ros op in zijn kelderbox en snel met mijn Opel naar huis.

Een middag bezoeken kost best wel veel energie. De vrijdagavond neem ik deze week daarom maar vrijaf.

Zaterdag 15 januari

In principe is zaterdag een dag die ik reserveer voor mijn gezin.

De zaterdagavond gebruik ik echter om mij op de zondag voor te bereiden.

19.00-22.00 uur

* Gebeld door collega Hoogendoorn ivm voorbeden, mededelingen en vertrek van een collega uit de Classis.

* Gebeld met familie voor het bezorgen van de bloemen.

* Vertrekpapieren bijwerken en uitprinten voor het aanstaande vertrek van de classis-collega.

* Afronden, uitprinten en doorlezen van de preek van zondagmorgen.

* Bijwerken van dit dagboek.

Zondag 16 januari

9.30-11.00 uur

* Morgendienst: Heilig Avondmaal.

14.30-16.30 uur

* Bijwerken en doorlezen van de preek van zondagmiddag.

* Ineenschuiven van doop- en avondmaalsformulier.

17.00-18.30 uur

* Middagdienst: Doop en nabetrachting.

Zondagavond vrijaf.

Het was een 'normale' week zonder hectische zaken.

Met 33 telefoontjes; 17 bezoeken en 62 werkuren.